

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 10/2012-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. januára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti D., s. r. o., B., a obchodnej spoločnosti V., s. r. o., B., zastúpených JUDr. Ing. M. N., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo 182/2010 z 11. augusta 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti D., s. r. o., a obchodnej spoločnosti V., s. r. o., o d m i e t a pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. novembra 2010 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti D., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľ 1“), a obchodnej spoločnosti V., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľ 2, spolu len „sťažovatelia“), zastúpených JUDr. Ing. M. N., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Sžo 182/2010 z 11. augusta 2010.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti uvádzajú, že sťažovateľ 1 podal na Špeciálnom stavebnom úrade mesta B. (ďalej len „správny orgán 1. stupňa“) žiadosť o vydanie stavebného povolenia. Správny orgán 1. stupňa po uskutočnenom stavebnom konaní vydal rozhodnutie č. RV 2889/08/DS-Bod., ev. č. 01/2008 zo 4. júna 2008 (ďalej aj „stavebné povolenie“), ktorým bola povolená stavba „Inžinierske siete, B.“ stavebných objektov „SO 01 komunikácie, chodníky“ a „SO 03 Dažďová kanalizácia“.

Proti tomuto rozhodnutiu účastníci konania podali odvolanie, a to 1. júla 2008 obchodná spoločnosť P., s. r. o., B., a 15. júla 2008 obchodná spoločnosť A., s. r. o., B. (ďalej len „účastníci konania“), ktorí žiadali, aby príslušný orgán stavebné povolenie zrušil pre jeho nezákonnosť.

Zo sťažnosti vyplýva, že «Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v B. (ďalej len „OÚCDPK“) ako odvolací orgán svojim Rozhodnutím č. 2/2009/00107-010 zo dňa 06. 02. 2009 odvolania účastníkov konania spoločnosť P., s. r. o. a spoločnosť A., s. r. o. proti vydanému Stavebnému povoleniu zamietol ako bezdôvodné odvolania a Rozhodnutie špeciálneho stavebného úradu Mesta B., Stavebné povolenie potvrdil.

Z odôvodnenia Rozhodnutia OÚCDPK vyplýva, že OÚCDPK ako odvolací orgán preskúmal postup špeciálneho stavebného úradu mesta B. a vydané rozhodnutie vo veci Stavebného povolenia, ktorým bola povolená stavba „Inžinierske siete, B.“ stavebných objektov „SO 01 komunikácie, chodníky“ a „SO 03 Dažďová kanalizácia“, v plnom rozsahu a nezistil také nedostatky, ktoré by odôvodnili jeho zmenu prípadne zrušenie.».

Taktiež zo sťažnosti vyplýva, že «OÚCDPK ako odvolací orgán svojim Rozhodnutím č. 2/2009/01582-001 zo dňa 06. 05. 2009 na základe zistenia nových skutočností nariadil obnovu konania vo veci rozhodnutia OÚCDPK B. č. 2/2009/00107-010 zo dňa 06. 02. 2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 18. 02. 2009.

Svoje Rozhodnutie odôvodnil tým, že dňa 08. 04. 2009 bola na OÚCDPK B. „Výzva - vyjadrenie k žalobe“ číslo 23S/31/2009 z dňa 06. 04. 2009 od Krajského súdu v Banskej Bystrici. Prílohou predmetnej výzvy bola žaloba spoločnosti P., s. r. o. proti Rozhodnutiu OÚCDPK B. č. 2/2009/00107-010 zo dňa 06. 02. 2009. Súčasťou uvedenej žaloby boli aj nové dokumenty predložené spoločnosťou P., s. r. o. OÚCDPK v odôvodnení ďalej konštatuje, že uvedené dokumenty sa nenachádzali v spisovom materiáli, ktorý Mesto B. listom RV-2889/08/08/DS-Bod. zo dňa 05. 09. 2008 spolu s odvolaním postúpilo na OÚCDPK.».

Sťažovatelia uvádzajú, že proti označenému rozhodnutiu Obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v B. (ďalej len „obvodný úrad“) podali odvolanie, pretože nesúhlasili s nariadením obnovy konania, keďže účastníci konania mali podľa návrhu listiny uvádzané v odôvodnení rozhodnutia obvodného úradu o nariadení obnovy konania k dispozícii, mohli ich v konaní uplatniť (v spisovom materiáli mesta B. sa nachádzali) a ak ich neuplatnili, bolo to z ich zavinenia.

Sťažovatelia ďalej tvrdia, že nebola splnená ďalšia podmienka, a to všeobecný záujem na nariadenie obnovy konania, argumentujúc tým, že *«Tvrdenie správneho orgánu vychádza z nesprávneho posúdenia skutkového stavu. Stavba, ktorá bola rozhodnutím stavebného úradu povolená bude realizovaná v súkromnom vlastníctve stavebníka spoločnosti V., s. r. o.. V. s. r. o. nadobudne vlastníctvo k stavbe výstavbou a stavba bude v súkromnom vlastníctve. Zo zák. č. 135/1961 Zb. nemožno odvodzovať nadobudnutie vlastníctva k miestnej komunikácii obcou. Ust. § 3d ods. 3 cit. zákona, ktoré hovorí, že „miestne komunikácie sú vo vlastníctve obcí“, nie je inou skutočnosťou, ktorou sa nadobúda vlastníctvo. Z uvedeného vyplýva, že komunikácia sa nestáva automaticky zo zákona vlastníctvom obce, a preto v čase rozhodovania správneho orgánu nemožno súhlasiť s tvrdením správneho orgánu, že ide o komunikáciu, ktorá má slúžiť verejnosti, t. j. absencia verejného záujmu.».*

Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v B. (ďalej len „krajský úrad“) označené rozhodnutie obvodného úradu potvrdil a odvolanie účastníkov konania

zamietol argumentujúc tým, že „ako príslušný orgán podľa § 58 ods. 1 zák. č. 71/1967 Zb. preskúmal v odvolacom konaní podľa § 59 ods. 1 zák. č. 71/1967 Zb. odvolaniami napadnuté rozhodnutie OÚCDPK a po zistení skutočného stavu veci, na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že nie je dôvod na zrušenie rozhodnutia OÚCDPK, ktorým bola nariadená obnova konania. KÚCDPK ako orgán odvolací pri preskúmvaní odvolania proti rozhodnutiu o nariadení obnovy skúmal najmä to či orgán, ktorý obnovu nariadil postupoval v súlade s § 62, či boli dané dôvody na nariadenie obnovy konania a či konanie nevykazuje procesné vady. Predmetom preskúmania KÚCDPK bolo len zistenie či sú splnené zákonné predpoklady, aby sa vo veci nanovo konalo. Z uvedených dôvodov sa odvolací orgán nezaoberal ostatnými skutočnosťami z odvolaní, ktoré môžu byť príslušným správnym orgánom preskúvané len v obnovenom konaní. Odvolací orgán nezistil nedostatky, pre ktoré by považoval rozhodnutie o nariadení obnovy konania za nezákonné.“.

Sťažovatelia tvrdia, že „boli ukrátení na svojich právach, ktoré im boli na základe Stavebného povolenia priznané a poukázali sme na skutočnosť, že Rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo potvrdené Rozhodnutie OÚCDPK o nariadení obnovy odvolacieho konania nemá len procesný, charakter, ale má pre žalobcu 1), 2) ako účastníkov stavebného konania závažné hmotnoprávne následky, nakoľko procesným dôsledkom rozhodnutia o nariadení obnovy konania je jeho odkladací účinok a nariadením obnovy konania dôjde k narušeniu stability vzťahov založených už vydaným stavebným povolením.

Ďalej sme poukázali na to, že rozhodnutie KÚCDPK považujeme za nezákonné, a to z dôvodu, že na nariadenie obnovy konania neboli splnené zákonné podmienky. Žalovaný sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s dôvodmi uvedenými v odvolaniach žalobcu 1) a žalobcu 2), neuviedol aké nové skutočnosti a dôkazy vyšli najavo, ktoré by mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie a nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia účastníkov konania.“.

V nadväznosti na toto rozhodnutie sťažovatelia podali Krajskému súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) žalobu o preskúmanie zákonnosti označeného rozhodnutia krajského úradu.

Krajský súd uznesením č. k. 24 S/65/2009-87 zo 14. mája 2010 rozhodol tak, že konanie zastavil a že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Podľa názoru sťažovateľov „Z odôvodnenia Krajského súdu v Banskej Bystrici vyplýva, že ide o procesné rozhodnutie správneho orgánu týkajúce sa vedenia konania. Podľa § 248 písm. a) OSP takéto rozhodnutie súdy nepreskúmajú. Súd sa ďalej vyjadril, že Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 250d ods. 3 stanovuje postup súdu, keď žaloba smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmavania súdom, ktorým je zastavenie konania. Keďže napadnuté rozhodnutie nie je preskúmateľné súdom, súd musel konanie zastaviť podľa § 250d ods. 3 OSP.“

Sťažovatelia podali proti označenému uzneseniu krajského súdu odvolanie tvrdiac, že „Rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo potvrdené Rozhodnutie OÚCDPK o nariadení obnovy odvolacieho konania nemá len procesný charakter, ale má pre žalobcov, a to najmä žalobcu 2) ako stavebníka stavby závažné hmotnoprávne následky. Procesným dôsledkom rozhodnutia o nariadení obnovy konania je jeho suspenzívny účinok a nariadením obnovy konania dôjde k narušeniu stability vzťahov založených už vydaným stavebným povolením. Žalobca 2) splnil podmienky na vydanie stavebného povolenia požadované stavebným zákonom a stavebné povolenie sa stalo právoplatným. Napriek tomu však žalobca 2) nemôže realizovať svoje práva priznané stavebným povolením a to z dôvodu, že bola nariadená obnova konania rozhodnutia, ktorým bolo stavebné povolenie potvrdené, hoci na nariadení obnovy konania neboli splnené zákonné podmienky. Nevyšli najavo žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie a nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania v zmysle § 62 ods. 1 písm. a) zák. č. 71/1967 Zb. a taktiež na preskúmaní rozhodnutia nebol všeobecný záujem v zmysle § 62 ods. 2 zák. č. 71/1967 Zb.. Žalovaný bez toho, aby boli naplnené uvedené zákonné podmienky na nariadenie obnovy konania v zmysle § 62 ods. 1, 2 zák. č. 71/1967 Zb. potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu Obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v B. č. 2/2009/01582-001 zo dňa 6. 5. 2009, ktorým bola nariadená obnova konania.

Žalobca 2) ako stavebník stavby je ukrátený na svojich právach, ktoré mu boli v súlade so zák. č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný

zákon) priznané na základe Rozhodnutia Mesta B. č. RV 2889/08/DS - Bod v spojení s rozhodnutím OÚCDPK č. 2/2009/00107-010 zo dňa 06. 02. 2009, ktorým bola stavba povolená. Žalobca 2) v dôsledku rozhodnutia žalovaného nemôže tieto svoje práva realizovať. V danom prípade je podľa nášho názoru dôvod na preskúmanie rozhodnutia žalovaného súdom.

V zmysle § 244 Občianskeho súdneho poriadku v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie žalovaného č. 1/2009/01868-004 zo dňa 29. 9. 2009 má pre žalobcov závažné hmotnoprávne následky a sú ním priamo dotknuté práva a povinnosti žalobcov ako účastníkov stavebného konania, som toho názoru, že napadnuté rozhodnutie je preskúmateľné súdom v súlade s § 244 Občianskeho súdneho poriadku.

V tejto súvislosti poukazujem na Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v obdobnej veci č. 67/2002, 6 Sž 131-133/01, v ktorom Najvyšší súd SR konštatuje, že rozhodnutie o povolení obnovy konania nie je vždy rozhodnutím procesným a ako také nie je vylúčené z preskúmania súdom ustanovením § 248 ods. 2 písm. e) OSP. “.

Najvyšší súd ako súd odvolací uznesením sp. zn. 2 Sžo 182/2010 z 11. augusta 2010 rozhodol tak, že označené uznesenie krajského súdu potvrdil argumentujúc tým, že „podľa § 250ja v spojení s § 246c OSP preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcov nie je možné vyhovieť. V danom prípade bolo nepochybne preukázané, že žaloba žalobcov smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola obnova konania povolená a ktoré nemôže priamo ovplyvniť hmotnoprávne nároky žalobcov, nakoľko do týchto ich práv priamo nezasiahlo. “.

Sťažovatelia s argumentáciou najvyššieho súdu nesúhlasia a tvrdia, že „Ako sťažovateľ sa domnievame, že Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k.

24S/65/2009-87 zo dňa 14. 05. 2010 a následne Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Sžo 182/2010 zo dňa 11. 08. 2010 je nezákonné. Tvrdíme, že zo strany Najvyššieho súdu Slovenskej republiky došlo k porušeniu našich práv podľa čl. 46 ods. 2 a následne čl. 46 ods. 1 ústavy ako aj k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Uvedeným konaním súdov Slovenskej republiky tak došlo k porušeniu zásady zákazu denegatio iustitiae.“.

Poukazujú na to, že „nariadením obnovy odvolacieho konania boli sťažovatelia 1), 2) ukrátení na svojich právach, ktoré im boli v súlade so zák. č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) priznané na základe Rozhodnutia Mesta B. č. RV 2889/08/DS - Bod v spojení s rozhodnutím OÚCDPK č. 2/2009/00107-010 zo dňa 06. 02. 2009, ktorým bola Stavba povolená. Uvádzame, že sťažovatelia 1), 2) majú právo, aby vyššie uvedené právoplatné rozhodnutie aj takým ostalo. Tým, že bola povolená obnova konania na základe skutočností, na ktoré sme v konaní poukázali a ktoré podľa nášho názoru nezakladajú zákonné podmienky, dochádza k vnášaniu neistoty a narúšaniu stability právneho poriadku. Poukazujeme na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky nepreskúmal a zároveň sa odmietol meritórne zaoberať nami tvrdenými skutočnosťami týkajúcimi sa splnenia podmienok obnovy konania.“.

Tvrdia tiež, že «účastník konania nemôže poznať výsledok obnoveného konania a hoci konal na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia správneho orgánu a teda v súlade s právnym predpisom a rozhodnutím vydaným na jeho základe, vystavuje sa nebezpečenstvu, že spätne bude toto jeho konanie v rozpore s právnymi predpismi v dôsledku nového rozhodnutia vo veci. Ak by v takomto prípade novým rozhodnutím bola žiadosť o stavebné povolenie zamietnutá, tak stavba ktorú účastník uskutočnil lége artis sa stane „čiernou“ nezákonnou stavbou. V neposlednom rade takýto stav spôsobuje účastníkovi konania neprimeraný zásah do jeho práv nadobudnutých v dobrej viere. S použitím analógie v zmysle ustanovenia § 249 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku je súd aj v takomto prípade povinný dbať na to, aby práva nadobudnuté v dobrej viere boli čo najmenej dotknuté.».

Podľa názoru sťažovateľov „Rozhodnutie..., ktorým bolo potvrdené Rozhodnutie OÚCDPK o nariadení obnovy odvolacieho konania nemá len procesný charakter, ale má pre sťažovateľov 1), 2) ako účastníkov stavebného konania závažné hmotnoprávne následky, nakoľko procesným dôsledkom rozhodnutia o nariadení obnovy konania je jeho odkladací účinok a nariadením obnovy konania dôjde k narušeniu stability vzťahov založených už vydaným stavebným povolením. Napriek tomu, že boli splnené stavebným zákonom požadované podmienky na vydanie stavebného povolenia a toto stavebné povolenie sa stalo právoplatným, sťažovatelia 1), 2) ako účastníci stavebného konania nemôžu realizovať svoje práva priznané stavebným povolením práve z dôvodu, že bola nariadená obnova konania rozhodnutia, ktorým bolo stavebné povolenie potvrdené. Z uvedeného dôvodu sú sťažovatelia 1), 2) ukrátení na svojich právach.“.

V tejto súvislosti uvádzajú, že „Na podporu našich tvrdení poukazujeme na Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v obdobnej veci č. 67/2002, 6 Sž 131-133/01, v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že rozhodnutie o povolení obnovy konania nie je vždy rozhodnutím procesným a ako také nie je vylúčené z preskúmania súdom ustanovením § 248 ods. 2 písm. e) OSP. Tvrdíme, že napádaným uznesením Najvyšší súd Slovenskej republiky poprel svoje skoršie rozhodnutie pod spis. zn. 6 Sž 131-133/01, keď nami podanému odvolaniu nevyhovel. Zároveň máme za to, že nás Najvyšší súd Slovenskej republiky zbavil možnosti domôcť sa preskúmania zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, a preto porušil označené základné právo.

Krajský súd v Banskej Bystrici a Najvyšší súd Slovenskej republiky porušili základné právo upravené v čl. 46 ods. 2 a následne čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a to tým, že k súdnemu preskúmaniu rozhodnutia správneho orgánu ani nedošlo. V tomto prípade sa nejedná o neúspech navrhovateľa v správnom súdnictve (viď I. ÚS 78/1999) pretože súdy napadnuté rozhodnutie po obsahovej stránke nepreskúmali, pretože sa nim odmietli zaoberať s nesprávnym poukazom na jeho procesnú povahu. Tvrdíme, že súdy sa uspokojili len s jeho formálnym označením.

Podľa aplikovateľnej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 50/2001) vychádzajúc z uvedeného je preto úlohou súdu aj pri uplatňovaní Občianskeho súdneho poriadku a v spojení s čl. 46 ods. 2 poslednou vetou ústavy zisťovať, či rozhodnutie správneho

orgánu, zákonnosť ktorého má byť predmetom súdneho preskúmania (vrátane toho uvedeného v § 248 ods. 2 písm. d) OSP), je vzhľadom na jeho obsah spôsobilé týkať sa základných práv alebo slobôd. V prípade ak súd zistí, že tomu tak je, takéto rozhodnutie nesmie byť vylúčené zo súdneho preskúmania. Z uvedeného vyplýva, že samotný druh, resp. formálne označenie rozhodnutia správneho orgánu nemôžu byť samé o sebe jediným a rozhodujúcim dôvodom pre odmietnutie jeho súdneho preskúmania, pretože ústavne súladný výklad ustanovenia § 248 OSP vyžaduje aby súd zisťoval, či sa toto rozhodnutie svojím obsahom súčasne nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd. Nie je totiž vylúčené, že by sa aj rozhodnutia uvedené v § 248 OSP nemohli dotýkať, či dokonca porušovať základné práva alebo slobody. Základnému právu uvedenému v čl. 46 ods. 2 ústavy, preto zodpovedá taký postup súdu, v rámci ktorého hodnotí nielen formálne znaky rozhodnutia predloženého mu na súdne preskúmanie, ale aj to, či sa toto rozhodnutie svojím obsahom nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd účastníka konania. Postup súdu, v ktorom zanedbal niektorý z týchto prvkov, zakladá porušenie základného práva podľa č. 46 ods. 2 ústavy.

Následne podľa judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 183/2003) ak sa rozhodnutie správneho orgánu (bez ohľadu na jeho druh či formálne označenie) dotýka niektorého zo základných práv a slobôd, jeho preskúmanie nesmie byť podľa č. 46 ods. 2 Ústavu Slovenskej republiky vylúčené z právomoci všeobecných súdov bez ohľadu na ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku a iných zákonov.“

Tvrdia ďalej, že «rozhodnutie o nariadení obnovy konania je síce svojou charakteristikou rozhodnutím procesným, netýka sa však vedenia konania. S účinnosťou od 01. 01. 2004 v zmysle novelizovaného znenia ustanovenia § 248 Občianskeho súdneho poriadku, sú zo súdneho preskúmania vylúčené procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy ustanovenia § 248 ods. 2 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku nestačí, že sa jedná o procesné rozhodnutie, ale na vylúčenie zo súdneho prieskumu je nutné splnenie druhej podmienky a to tej aby sa takéto právne rozhodnutie týkalo vedenia konania. Per analógiám použijeme výklad k ustanoveniu § 202 Občianskeho súdneho poriadku (viď Občiansky súdny poriadok - Komentár - Števček, Ficová a kol. - C.H.Beck 2009 - s. 603) kde sa uvádza, že „Podľa tohto

ustanovenia nie je odvolanie prípustné proti uzneseniu, ktorým sa upravuje vedenie konania. Ktoré uznesenia iba upravujú vedenie konania, zákon nevymenúva, ani nevymedzuje žiadnymi znakmi. Považujú sa za ne uznesenia, ktoré nemajú vplyv na rozhodnutie vo veci samej, týkajú sa otázok, ktoré v záujme možnosti odvolania mohlo byť na ujmu práv účastníka alebo tretej osoby, a súd nimi nie je viazaný, čo znamená, že ich možno zmeniť bez toho, aby bolo možné podať odvolanie. Medzi uznesenia, ktorými sa upravuje vedenie konania, sa zaraďujú napr. uznesenie o vylúčení veci /tiež aj vzájomného návrhu) na samotné konanie (§ 112), uznesenie o odročení pojednávania (§ 119 ods. 1), uznesenie, ktorým súd zamietol návrh na vykonanie dôkazu (§ 120 ods. 1), uznesenie o ustanovení znalca (§ 127 ods. 1) a pod.“».

Poukazujú na to, že na nariadenie obnovy konania neboli splnené zákonné podmienky. V tejto súvislosti uvádzajú, že „Podľa ust. § 62 ods. 1 písm. a) Správneho poriadku sa konanie pred správnym orgánom ukončené rozhodnutím, ktoré je právoplatné, na návrh účastníka konania obnoví, ak vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie a nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania. Vzhľadom na uvedené tvrdíme, že nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie a nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia najavo nevyšli.

Ďalej uvádzame, že podľa ust. § 62 ods. 2 Správneho poriadku Správny orgán nariadi obnovu konania z dôvodov uvedených v odseku 1, ak je na preskúmaní rozhodnutia všeobecný záujem. Vzhľadom k uvedenému ustanoveniu tvrdíme, že na preskúmanie rozhodnutia nebol daný všeobecný záujem.

Podľa aplikovateľnej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 311/07-33) Právo na spravodlivý proces vyžaduje, aby rozhodnutia súdu boli zdôvodnené a presvedčivé. Výrok súdu je koncentrovaným vyjadrením jeho záverov vykonaných v priebehu celého konania. Takýto postup vyplýva z potreby transparentnosti vysluhovania spravodlivosti, ktorá je nevyhnutnou súčasťou každého justičného aktu. Odôvodnenie rozhodnutia je aj zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. Presvedčivosť odôvodnenia rozhodnutia umožňuje aj všeobecná kontrola verejnosti. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva rozvinula teóriu o zdôvodnení rozhodnutia vo veci H. c. Belgicko

z 30. novembra 1987, séria A, č. 127-B, s. 35, § 53. V zásade túto povinnosť nemožno chápať ako vysporiadanie sa s každým argumentom strany, ale rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Aj v tejto časti Európsky súd pre ľudské práva zdôraznil, že nie je povolaný ani oprávnený preskúmať vecnú správnosť dôvodov rozhodnutia vnútroštátnych súdov. Opačný postup všeobecných súdov - teda nevysporiadanie sa so zásadnými námietkami účastníkov a nezdôvodnenie základných výrokov svojho rozhodnutia môže viesť k vysloveniu porušenia práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na predmetné rozhodnutie máme zato, že rozhodnutie tak prvostupňového ako aj druhostupňového súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a všeobecné súdy sa nevysporiadali s našou právnou argumentáciou ohľadne, podľa nášho názoru neopomenuteľnej skutočnosti, že zákonné dôvody na obnovu konania nenastali. Možno, ak by sa krajský súd s touto otázkou (splnenia zákonných podmienok na obnovu konania) zaoberal, malo by to pre nás priaznivejšie rozhodnutie v predmetnom konaní, pripadne by Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 14. 05. 2010, č. k. 24 S 65/2009-87 nepotvrdil.“.

V nadväznosti na uvedené sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č. k. sp. zn. 2 Sžo 182/2010 zo dňa 11. 08. 2010, bolo porušené základné právo sťažovateľa 1), 2) podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č. k. sp. zn. 2 Sžo 182/2010 zo dňa 11. 08. 2010 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie, aby v nej znovu konal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť sťažovateľovi 1), 2) trovy konania v sume 151,65 EUR na účet právneho zástupcu, vedený v U. a. s., č. ú.:...

Za dostatočnú nápravu by sme považovali zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, ktoré by zohľadňovalo naše právne argumenty.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného

práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS. 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovatelia v sťažnosti namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 182/2010 z 11. augusta 2010, preto sa ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sústredil na posúdenie jej opodstatnenosti s prihliadnutím na argumentáciu sťažovateľov o nedostatočnom vysporiadaní sa najvyššieho súdu s ich námietkami a nesprávnom právnom posúdení veci v súvislosti s nariadením obnovy konania obvodným úradom, ktorú krajský súd potvrdil.

Vzhľadom na to, že sťažovatelia namietajú absenciu zákonných dôvodov na nariadenie obnovy konania, ako aj verejného záujmu, ústavný súd sa sústredil na posúdenie, akým spôsobom najvyšší súd odôvodnil svoje rozhodnutie napadnuté sťažovateľmi.

Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že integrálnou súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom právnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), z ktorej vyplýva, že „právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad.“ (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997). Obdobne ESLP v rozsudku *Ruiz Torija c. Španielsko* z 9. decembra 1994, *Annuaire*, č. 303-B, uviedol, že „právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci.“

V súlade s uvedeným je teda povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôkazy, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. m. m. III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06).

V súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti ústavný súd poukazuje aj na svoju stabilizovanú judikatúru, v ktorej zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, IV. ÚS 16/09 atď.).

Sťažovatelia namietajú porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 182/2010 z 11. augusta 2010, ktorým najvyšší súd potvrdil označené uznesenie krajského súdu, ktorým krajský súd zastavil konanie vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutiu a postupu krajského úradu v rámci správneho súdnictva v zásade z dôvodu, že ide o procesné rozhodnutie správneho orgánu týkajúce sa vedenia konania. Súčasne žiadajú, aby ústavný súd po vyslovení porušenia ich práv (základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu.

Sťažovatelia poukazujú na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa jeho rozhodovacej činnosti v súvislosti s obnovou konania (povolením obnovy konania), ako aj na rozdielnu rozhodovacu činnosť najvyššieho súdu. Tvrdia, že neboli splnené zákonom ustanovené dôvody na povolenie obnovy konania a absentoval aj verejný záujem.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti už vyslovil, že návrh na obnovu konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý je spôsobilý vyvolať zmenu alebo zrušenie právoplatného rozhodnutia. Predstavuje zákonom povolenú odchýlku od zásadnej požiadavky, ktorou je záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatných rozhodnutí. Obnova konania však nie je generálne použiteľná a možno ju povoliť len vo výnimočných prípadoch. Základná idea mimoriadnych opravných prostriedkov totiž vychádza z toho, že právna istota a stabilita nastolené právoplatným rozhodnutím sú v právnom štáte (čl. 1 ods. 1 ústavy) narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. Účelom zakotvenia obnovy konania do systému mimoriadnych opravných prostriedkov je umožniť účastníkovi konania nové konanie s novým rozhodnutím vo veci, v ktorej sa konanie už skončilo právoplatným rozhodnutím. Obnova konania má takto umožniť, aby došlo k náprave skutkových omylov, z ktorých sa pri vydaní napadnutého rozhodnutia vychádzalo (I. ÚS 330/08).

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti v súvislosti s nariadením obnovy konania tiež vyslovil, že právoplatnosťou rozhodnutia o povolení (nariadení) obnovy konania sa pôvodné (už) právoplatné rozhodnutie orgánu verejnej moci nezruší, len sa zo zákona zrušuje prekážku *res iducata* (rozhodnutej veci). V prípade, že sú dôvody na zmenu pôvodného rozsudku, nové rozhodnutie v obnovenom konaní nahradí pôvodné právoplatné rozhodnutie (IV. ÚS 129/07). Vzhľadom na výnimočnosť tohto právneho inštitútu v zásade vo všetkých relevantných procesných postupoch orgánov verejnej moci ho možno využiť len v prípadoch taxatívne ustanovených zákonom.

Sťažovatelia tvrdia, že označené rozhodnutie obvodného úradu, ktorým tento orgán nariadil obnovu konania, rozhodnutie krajského úradu, ktorým potvrdil rozhodnutie obvodného úradu, uznesenie krajského súdu č. k. 24 S/65/2009-87 zo 14. mája 2010, ktorým krajský súd konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu krajského

úradu č. 1/2009/01868/004 z 29. septembra 2009 zastavil, a napadnuté rozhodnutie sp. zn. 2 Sžo 182/2010 z 11. augusta 2010, ktorým najvyšší súd potvrdil označené uznesenie krajského súdu nie sú rozhodnutiami procesnej povahy a osobitne rozhodnutiami o vedení konania, keďže sa nimi zasahuje do základných práv sťažovateľov, a to garantovaných v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva garantovaného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Toto tvrdenie odvodzujú od právnej neistoty, do ktorej sa dostali v dôsledku nariadenia obnovy konania, pre nariadenie ktorej podľa ich názoru neboli splnené zákonné predpoklady ustanovené v § 62 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

V súvislosti s označeným uznesením najvyššieho súdu, ktorým malo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľov, ústavný súd skúmal, ako sa najvyšší súd vysporiadal s námietkami sťažovateľov uvedenými v odvolaní proti označenému uzneseniu krajského súdu.

Krajský súd zastavenie konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu krajského úradu odôvodnil takto:

«Podľa § 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba, tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 248 O. s. p. súdy nepreskúmajú

a) rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania,

b) rozhodnutia, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak samy osebe neznamenaajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania alebo podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti,

c) rozhodnutia o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti právnickým osobám alebo fyzickým osobám, ak samy osebe neznamenaajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,

d) rozhodnutia správnych orgánov, ktorých preskúmanie vylučujú osobitné zákony.

Podľa § 250d ods. 3 O. s. p. súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Z uvedeného vyplýva, že žalobca podal na súd žalobu na preskúmanie rozhodnutia, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie, ktorým bola povolená obnova konania. Ide o procesné rozhodnutie správneho orgánu týkajúce sa vedenia konania. Podľa § 248 písm. a) O. s. p. takéto rozhodnutie súdy nepreskúmajú. Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 250d ods. 3 stanovuje postup súdu, keď žaloba smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ktorým je zastavenie konania. Keďže napadnuté rozhodnutie nie je preskúmateľné súdom, súd musel konanie zastaviť podľa § 250d ods. 3 O. s. p.»

Sťažovatelia namietajú, že

- rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- rozhodnutie nemá len procesný charakter, ale má pre sťažovateľov, a to najmä sťažovateľa 2, závažné hmotnoprávne následky, a preto je preskúmateľné súdom,
- v danom prípade nebol splnený dôvod na zastavenie konania a krajský súd postupoval v rozpore s § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku.

Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 2 Sžo 182/2010 z 11. augusta 2010 uviedol:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 250ja v spojení s § 246c OSP preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcov nie je možné vyhovieť aj keď čiastočne aj z iných právnych dôvodov.»

Najvyšší súd svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

«Základnou otázkou, ktorú bolo potrebné v tomto konaní vyriešiť bola otázka prípustnosti súdneho prieskumu takéhoto rozhodnutia, t. j. rozhodnutia, ktorým správny orgán nariadil obnovu správneho konania ukončeného právoplatným stavebným povolením.

Obnova konania je v Správnom poriadku upravená v 4. časti nazvanej Opravné prostriedky, v jej 2. oddieli. Z príslušných ustanovení zákona vyplýva, že obnova konania pozostáva z dvoch základných častí. V prvej fáze správny orgán posudzuje, či sú splnené podmienky, za ktorých je možné obnovu konania povoliť (§ 62 ods. 1), resp. nariadiť (§ 62 ods. 2) a o tomto vydá rozhodnutie. Následne po právoplatnosti takéhoto „pozitívneho“ rozhodnutia sa uskutočňuje samotné nové konanie, pri ktorom sa opakovane posudzuje meritum veci a novým rozhodnutím sa pôvodné rozhodnutie zrušuje.

V tomto kontexte je zrejmé, že len konanie a rozhodnutie, ktoré nasleduje po právoplatnosti „pozitívneho“ rozhodnutia o povolení, resp. nariadení obnovy konania je rozhodnutím, ktoré môže priamo ovplyvniť hmotnoprávne postavenie účastníkov správneho konania a samotné rozhodnutie o povolení, resp. nariadení obnovy konania sa v zásade práv, právom chránených záujmov a povinností účastníkov konania priamo nedotýka, t. j. možno o ňom hovoriť ako o rozhodnutí procesnom.

Z uvedeného potom logicky vyplýva, že takéto rozhodnutie, je nutné posudzovať podľa § 248 písm. a) OSP v súlade s povahou správneho konania bez ohľadu na druh administratívneho procesu, ktorý sa spravidla môže nepriamo dotýkať veľmi významného počtu subjektov, ale táto okolnosť nie je taká relevantná, aby bolo treba aj takéto postupy preskúmať, pretože výsledok by z hľadiska zákonnosti žiadnym spôsobom nemohol ovplyvniť rozhodnutie vo veci.

Tak tomu bude spravidla v prípade ako je tento, keď správny orgán postupom podľa § 62 Správneho poriadku obnovu konania rozhodnutím povolí, resp. nariadi. Účastníci konania, v prospech ktorých bolo pôvodným, rozhodnutím rozhodnuté sa síce môžu subjektívne cítiť dotknutí na svojich právach, resp. právom chránených záujmoch, avšak objektívne k zásahu do ich práv a právom chráneným záujmov nedošlo a ani dôjsť nemohlo, nakoľko v dôsledku povolenia, resp. nariadenia obnovy konania sa vec vrátila do štádia pred rozhodnutím a až konečné právoplatné rozhodnutie môže takýto zásah predstavovať.

Pokiaľ žalobcovia v odvolaní poukazovali na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Sž 131-133/01, v ktorom bolo skonštatované, že rozhodnutie

o povolení obnovy konania v daňovom konaní nie je vždy rozhodnutím procesným a ako také nie je vylúčené z preskúmania súdom ustanovením § 248 ods. 2 písm. e) OSP (teraz § 248 písm. a) OSP), odvolací súd poukazuje na to, že vyššie vyslovený názor nie je v rozpore s týmto rozhodnutím. V prípade veci vedenej na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 6 SŽ 131-133/01 totiž najvyšší súd posudzoval otázku prípustnosti súdneho prieskumu rozhodnutia, ktorým v daňovej veci správny orgán obnovu konania nepovolil, čo je situácia skutkovo odlišná od prejednávaného prípadu.

Vyvstáva otázka a odvolací súd považuje za potrebné, vzhľadom na námietky žalobcov uvedené v odvolaní, sa k nej v tomto konaní vyjadriť, či je možné a prípustné, aby sa rozhodnutie o povolení resp. nariadení obnovy konania raz považovalo za rozhodnutie, ktoré je svojou povahou výsostne procesného charakteru, a preto podľa § 248 písm. a) OSP je zo súdneho prieskumu vylúčené, avšak za iných okolností považovalo za rozhodnutie, ktoré zo súdneho prieskumu podľa § 248 písm. a) vylúčené nie je.

Podľa názoru odvolacieho súdu takéto rozlišovanie je v zásade možné a prípustné. V náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. III. ÚS 341/07-38, z 1. júla 2008, v ktorom sa ústavný súd zaoberal okrem iného aj metodológiou výkladu ustanovení právneho poriadku sa uvádza: „... Nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne potrebné vychádzať prvoradne z ich doslovného znenia.

Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov, a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii.

V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona...“

Z uvedeného je zrejmé a nasvedčuje tomu aj smerovanie judikatúry Najvyššieho súdu SR, že aj na § 248 písm. a) OSP je potrebné nazerať a tento vykladať v kontexte ustanovenia § 244 a nasl. OSP, najmä ods. 3 tohto ustanovenia a to predovšetkým v prípade rozhodnutí, ktorými správne orgány obnovu konania podľa § 62 Správneho poriadku nepovolili. V takýchto prípadoch je potrebné zisťovať, či rozhodnutie napriek svojej procesnoprávnej povahe, avšak s hmotnoprávnymi aspektmi, je spôsobilé zasiahnuť do právnej sféry fyzickej alebo právnickej osoby, inými slovami, či takýmto rozhodnutím môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Preto posúdenie zákonnosti postupu a rozhodnutia správneho orgánu v takomto prípade by nemalo byť automaticky a plošne vyňaté zo súdneho prieskumu len s poukazom na formálne znaky takéhoto rozhodnutia, vzhľadom na ktoré sa javí ako výsostne procesného charakteru.

V danom prípade však bolo nepochybne preukázané, že žaloba žalobcov smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola obnova konania povolená a ktoré nemôže priamo ovplyvniť hmotnoprávne nároky žalobcov, nakoľko do týchto ich práv priamo nezasiahlo.

Preto napriek pochybeniu krajského súdu dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že krajský súd rozhodol správne, keď konanie v predmetnej veci podľa § 250d ods. 3 OSP zastavil.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd SR odvolaniu žalobcov nevyhovel a rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 OSP s tým, že neúspešným žalobcom ich náhradu nepriznal.»

V konkrétnych okolnostiach danej veci zásadnou otázkou, ktorá je napokon aj dôvodom podania sťažnosti sťažovateľov, je ústavná akceptovateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z hľadiska namietaného porušenia základných práv sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že posudzoval rozhodnutie najvyššieho súdu vydané ako rozhodnutie druhostupňového súdu rozhodujúceho v správnom súdnictve. Ústavný súd zvlášť skúmal, či v danom prípade najvyšší súd dostatočne odôvodnil, prečo potvrdil rozhodnutie krajského súdu, a zároveň, či neboli najvyšším súdom relevantné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku aplikované spôsobom, ktoré by signalizovali porušenie v sťažnosti označené práva sťažovateľov.

Ústavný súd stabilne judikuje, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne (napr. I. ÚS 24/00, III. ÚS 53/02, IV. ÚS 181/04).

Ústavný súd nezistil, že by namietané uznesenie najvyššieho súdu bolo arbitrárne a nebolo náležité odôvodnené, preto nemá dôvod zasahovať do sféry pôsobnosti najvyššieho súdu (I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04). Najvyšší súd sa podľa názoru ústavného súdu ústavne konformným spôsobom vysporiadal s odvolacími dôvodmi (námietkami) sťažovateľov (takmer identickými s námietkami obsiahnutými v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu, pozn.), jeho uznesenie je ústavne udržateľné, a preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľov v časti, v ktorej namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov garantovaného v čl. 46 ods. 2 ústavy ústavný súd uvádza, že najvyšší súd, aj keď išlo o procesné rozhodnutie, v odôvodnení uviedol dostatočné argumenty, ktoré nesignalizujú možnosť rozhodnutím krajského súdu zasiahnuť do základných práv sťažovateľov. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je zrejmé, že k pripusteniu súdneho prieskumu v danom prípade nepristupoval paušálne, ale uplatniac materiálne chápanie ústavnosti

a ochrany základných práv sťažovateľov diferencoval možnosti povolenia/nariadenia obnovy konania v predchádzajúcom správnom konaní, vyhnúc sa pritom formálnemu, čisto normatívnemu prístupu, ktorý zvolil krajský súd, a preto jeho záver o potvrdení uznesenia krajského súdu je ústavne akceptovateľný.

Ústavný súd si v súvislosti s namietaným porušením práva sťažovateľov na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorej možno vyvodit', že pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru nespadá konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, za ktoré treba bezpochyby považovať aj konanie o návrhu na obnovu konania okrem nariadení obnovy konania v danom prípade (IV. ÚS 382/09, m. m. I. ÚS 5/02 - A. B. v. Slovenská republika, rozsudok zo 4. marca 2003 a v ňom odkaz na ďalšiu judikatúru), pretože v tomto konaní nejde o vydanie rozhodnutí, ktoré priamo nesúvisia s rozhodnutím o právach a záväzkoch občianskoprávneho charakteru alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti adresátom práv podľa tohto ustanovenia dohovoru. Článok 6 ods. 1 dohovoru totiž neobsahuje právo na revíziu súdneho konania [pozri aj Svák, J.: Ochrana ľudských práv z pohľadu judikatúry a doktríny štrasburských orgánov ochrany práva. Žilina: Poradca podnikateľa, 2003, s. 370 - 371, ktorý v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie vo veci Callaghan c. Spojené kráľovstvo z 9. mája 1985, Décisions et rapports, č. 60 (IV. ÚS 403/09, IV. ÚS 365/2010)].

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní aj túto časť sťažnosti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľov nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. januára 2012